

KERNINFO

Informatieblad over KERNBEWAPENING,
KERNENERGIE en KERNINDUSTRIE
verschijnt 8 keer per jaar
jaargang 3, nummer 4 - september 1995

uitgegeven namens de
Nederlandse Kernstop Coalitie
p/a Herenstraat 9
6701 DG WAGENINGEN
tel 08370 - 23481
fax 08370 - 23588
e-mail epp92@antenna.nl
giro 591 24 20 tnv Vrienden van EPP te EINDHOVEN

Inhoud KERNINFO nummer 4, jaargang 3, september 1995

	pag
Ter Inleiding	1
Poison Fire, Sacred Earth	3
Aktieweek in Geneve	4
Wil men nog wel een CTBT?	5
Voortgang van het World Court Project	6
Wie verre reizen maakt heeft veel verhalen	7
Last Resort	9

Collectie Stichting Laka

www.laka.org
Gedigitaliseerd 2014

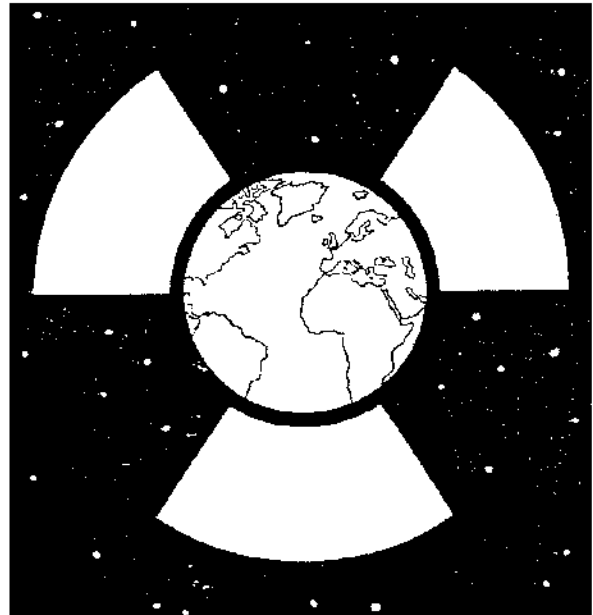
TER INLEIDING

Voor jullie ligt het eerste nummer na een lange hete zomer (letterlijk en figuurlijk). Blijkbaar is het de Franse president menens. De argumentatie, is bijna nul zoals je kunt lezen in dit nummer van KernInfo. Het sterkste argument is 3 invasies in 120 jaar in Frankrijk, betekent dat nu dat ook Nederland kernwapens kan gaan ontwikkelen om dat Napoleon ons land binnen is gevallen? Zo'n argument is uiterst gevaarlijk en riekt een beetje naar de zelfde soort van argumentatie in voormalig Joegoslavië. Daar slacht men elkaar af met onder andere als reden veldslagen van eeuwen terug.

Een ander, niet zo'n opzien-barend, maar even gevaarlijk argument is de uitbreiding van de Franse atoomparaplu over Europa, vervanging van het ene kwaad door het andere? Alhoewel vervanging? Uit een vraaggesprek met Robert Bell, assistent van Clinton op het gebied van defensie, blijkt dat er op dit moment al samenwerking is tussen de Fransen en de Amerikanen en dat de Fransen beschikking kunnen krijgen (of al hebben) over Amerikaans nucleair-onderzoeksmateriaal. Dat betreft volgens Bell dan alleen materiaal voor het op peil houden van de "veiligheid" en geen materiaal voor eventuele vernieuwing van kernwapens.

Dat laatste moet regelrecht in twijfel worden getrokken, Clinton belooft te onderhandelen over een "0" kiloton CTBT, maar tegelijkertijd wordt geld uit getrokken voor zeer geavanceerde onderzoeksprogramma's en -apparatuur op het gebied van onderzoek aan de processen die zich afspelen in een exploderend kernwapen. Een volgende valkuil zit 'm in het voorbehoud dat in een eventuele standaard clausule van een CTBT komt, daarin is het mogelijk om uit het CTBT te stappen in geval van een "uitzonderlijk nationaal belang".

De onderhandelingen over een CTBT zitten gewoon in het slop, dit ondanks de toezegging van Amerika. Sommigen wijten dit aan een kater als gevolg van de NPV conferentie in mei. Je zou ook kunnen wijzen op de verminderde druk tot prestatie, immers het

NPV is nu geen zaak meer en slechts een "politiek" drukmiddel van zeer geringe waarde. Waar het bij de CTBT onderhandelingen allang niet meer omgaat is een eerste stap te nemen naar algehele kernontwapening, eerder probeert men zeker te stellen ook zonder (grote) kernproeven nog nieuwe wapens te kunnen ontwikkelen. Ook de Franse argumentatie wijst hier de weg, immers zolang er nog kernwapens zijn is afschrikking nodig, en dus ook het potentieel tot ontwikkeling van een nieuwe generatie.

KernInfo in 1996 en verder

De afgelopen 2 jaar heeft dit blad een verschijningsfrequentie van 6 per jaar gehaald, dat is dus niet de 8 waar naar gestreefd werd. Op dit moment ben ik het enig overgebleven redactielid. Voor mij is het een hele klus om de verschijningsfrequentie op 6 te houden. De afgelopen 2 jaar was het heel erg nodig om zo'n hoge frequentie te hebben, er gebeurt immers van alles achter de schermen en wij hadden de indruk dat er op dat moment in Nederland niet zoveel activiteit was met betrekking tot kernontwapening. Na de NPV-verlengingsconferentie en de 6 en 9 augustus herdenkingen, is het tijd om te heroverwegen wat de beste koers voor KernInfo is.

De komende tijd zijn het World Court Project en een Algemeel Verbod op Kernproeven items waar direct aandacht

aan moet worden besteed. Daarnaast spelen nog aanzetten tot verdergaande ontwapeningsverdragen en een eventueel verbod op produktie van splijtstoffen voor kernwapens. Ook de gevolgen van kernwapens/kernenergie zullen ons nog wel enige tijd achtervolgen (sic). Verder blijft dit blad verbonden met de Nederlandse Kernstop Coalitie.

Gezien de zwaarte van produktie van dit blad (in combinatie met mijn 'overige' werkzaamheden) en de aard en voortgang van deze onderwerpen ben ik van plan de verschijningsfrequentie van KernInfo voor 1996 te brengen op minimaal 4 per jaar. Het is mogelijk om meer nummers uit te brengen, dat wil ik echter overlaten de eventuele ontwikkelingen op het kernwapen/industrie-front. Een achteruitgang in verschijningsfrequentie houdt ook in dat het abonnement goedkoper wordt. Rekening houdend met de produktie kosten en het aantal betalende abonnees komt een abonnement voor minimaal 4 nummers op f15,- per jaar.

Betalingen

Dit blad is volledig afhankelijk van de activiteit van de lezers, er is geen tijd en geld om acceptgirokaarten uit te sturen. Er zijn nog altijd mensen die niet betaald hebben voor 1995. Of je voor 1995 betaald hebt kun je zien aan de kode op het etiket. Staat daar 95 dan is het abonnement voor 1995 voldaan. Aan hen die geen

kode 95 hebben het verzoek snel te reageren. Er zijn ook adressen met een kode 'ex' (ruilabonnement), 'cc' (ter informatie) en '?' (men wist nog niet of men een abonnement wilde). Die lezers mogen best betalen, vooral de lezers met een kode '?'.

Neem en lees!

Dirk Jan Dullemond

Demonstratie tegen Franse Kernproeven.

Zaterdag 30 september 1995,

13:00, Dam, Amsterdam

Informatie: adhoc comité Stopatoomproeven Moruroa, Nieuwe Keizersgracht 61, 1018 VD Amsterdam. Telefoon: 020-6232535 of 030 544276, fax 020-6260796.

POISON FIRE, SACRED EARTH

In 1992 werd in Salzburg de zogenaamde World Uranium Hearing gehouden. Op deze bijeenkomst werden vele getuigenissen afgelegd door vertegenwoordigers van inheemse volkeren over de gevolgen van de nucleaire industrie. Een van hen was Clariza Lucas. Zij liet in haar verhaal een aantal aspecten zien die te maken hebben met de Franse kernproeven in "Frans" Polynesië. Hieronder haar een deel van haar relaas:

"Wij denken dat onze strijd legitiem is en beroepen ons op de definitie van de Franse staat van het woord onafhankelijkheid, dat woord dat ons opsluit in een koloniaal systeem: 'Vrijheid is de eerste en enige bezit van een volk'. Het is algemeen bekend dat er drie mogelijkheden zijn om een identiteit van een volk te vernietigen: hen bestrijden met wapens, hun taal vervangen en het radicaal veranderen van hun voedingspatroon. Frankrijk heeft veel expertise in deze drie methoden.

Allereerst wapens. Frankrijk begon haar kolonialisme met oorlogen. Er zijn bloedbaden geweest op de Marqueses, Tahiti en de zogenaamde 'Ile-Sous'Le Vent'. De pijlen en speren van onze voorouders, de 'Tupuna', konden niet op tegen de Franse geweren. De volgende misdaad van de Fransen was het verbieden van de Maohi taal en deze te vervangen door het Frans. De Maohi taal is pas drie jaar geleden erkend, op voorwaarde dat Frans de eerste taal blijft. Zich op het verbod van het Maohi beroepend hebben de Franse overheid, de katholieke en protestantse kerken gedurende 150 jaar geprobeerd een nieuw Frans sprekend ras te creëren. Nog altijd worden privé en kerkelijk gebonden scholen opgericht voor het welzijn van het volk. De Maohi zijn en zullen gemarginaliseerd blijven in deze maatschappij waar alles Frans is: scholen, promoties, banen.

Ik zou wat getallen willen presenteren: Polynesië heeft 200.000 inwoners, waarvan 52% jongere zwarten van beneden de 20 jaar. Met betrekking tot de arbeidsmarkt heeft het CEP (experimenteel centrum voor de Pacific) 16.000 banen gecreëerd voor een actieve bevolking van 35.000. Er zijn nog zo'n 2.000 van deze banen over. De 15.000 stedelijke bewoners en soldaten hebben geen probleem bij het vinden van

huisvesting en werk. Maar 4.000 Maohi zoeken nog steeds naar een thuisland en werk. Ook moet worden vermeld dat de stedelijke werkers elke maand zo'n 55 tot 65 procent van de hun salarissom exporteren in de vorm van belasting. Elke Maohi die alleen de eigen taal spreekt, en dat worden er steeds meer, is uitgesloten van alles. Tegenwoordig is de taal discriminatie een groot probleem, laat staan de vraagstuk van het koloniale systeem.

En nu het derde punt, de voedsel oorlog. De Maohi leven voornamelijk van de visvangst en het verzamelen. Na de kernproeven bleken de visgronden rond Hao, Fangataufa en Moruroa vervuld. Tegenwoordig moet dan ook 90% van het voedsel worden geïmporteerd.

De uitingen tegen kernproeven nemen steeds toe, maar Frankrijk antwoord met een gebruikelijke ontoegankelijkheid en arrogantie. De Franse dictatuur heeft zich stevig gevestigd. Hoe kunnen de Maohi zich teweer stellen tegen methoden als de Franse? Mijn strijd als huisvrouw en moeder is zeker ook een natuurlijke beschermingsdrang voor mijn kinderen, de kinderen van mijn kinderen en de kinderen en kleinkinderen van anderen en kinderen in andere landen, slachtoffers van kernproeven.

In mijn taal, het neo-Maohi, heet de aarde 'fenuë'. De placenta die de baby voed in de baarmoeder heet 'pu-fenua'. Voor mijn volk is de aarde verbonden met de vruchtbaarheid van de moeder, genaamd 'te pu-fenua', het middelpunt van de aarde. Als een kind geboren wordt, wordt de placenta begraven en een boom geplant op die plek, zodat de levenscyclus kan worden hersteld.

Daarom ben ik een militant 'Tavini Huiraa'. Ik wil onafhankelijkheid

voor mijn land en dat de Franse kernproeven stoppen. Daarom geloof ik in en strijd ik voor een nieuwe staat op het schaakbord van de Verenigde Naties."

Bron: "Poison Fire, Sacred Earth"

testimonies, lectures, conclusions. The World Uranium Hearing, Salzburg 1992. Pagina 212, 213, gedeelte van getuigenis van Clariza Lucas, vertegenwoordigster van de "Tavini Huiraa" (Polinesies bevrijdingsfront), vertegenwoordigster van de 18 Women's Committees.

AKTIEWEEK IN GENEVE

Al eerder werd in KernInfo bericht dat o.a. de Duitse Atomteststopp-Kampagne een aktieweek organiseerde in Geneve rond de Geneefse ontwapeningsconferentie. Ongeveer 30 mensen uit 8 landen hebben aan deze week deelgenomen. Gesprekken met gedelegeerden, voordrachten en een echte kernwapenwedloop behoorden tot het programma.

Iedere ochtend stonden deelnemers aan deze aktieweek bij de ingang van de ontwapeningsconferentie met spandoeken waarop zo'n 15000 handen waren verzameld met de oproep om het nemen van kernproeven te beëindigen. De handafdrukken waren in verschillende landen verzameld, o.a. Frankrijk, Litauen, Maleisië en Nederland.

Gesprekken met gedelegeerden.

Vier vrouwen bezochten de Franse missie en spraken met de Franse onderhandelaar Gerard Errara. Zij brachten onder andere een krans, ter herdenking van de slachtoffers van Franse kernproeven, mee en boden die Errara aan. Errara weigerde deze krans en weigerde verder te praten als de krans niet werd verwijderd uit de missie. Daarop plaatste Solange Fernex, één van de 4 vrouwen, de krans duidelijk zichtbaar voor de Franse vertegenwoordiging. De Franse kernproeven zijn volgens Errara nodig voor de Franse veiligheid. Op de vraag wie dan eigenlijk de vijand was het geantwoord dat, zolang er kernwapens waren, afschrikking nodig was en dat Frankrijk 3 keer in 120 jaar een invasie had meegemaakt. Errara gaf ook aan dat de Franse kernwapens noodzakelijk waren voor de veiligheid van Europa (...). Op de vraag of de Polynesiërs de vijand waren werd geantwoord dat Polynesië Frans gebied is en dat Errara niets wist van Polynesiërs die in het ziekenhuis lagen (als gevolg van kernproeven). Verder was er volgens Errara geen wetenschappelijke reden tot bezorgdheid over Moruroa. Op de

opmerking dat dan wel iedere dag proeven konden worden genomen werd geantwoord dat de Fransen de aarde niet wilden vernietigen (...) en dat de grootst mogelijke terughoudendheid werd betracht bij de Franse kernproeven. Die terughoudendheid bestaat uit het voornemen van de 8 kernproeven.

Ook de Britse missie nam een uitnodiging aan om met een delegatie te spreken. Na de missie leider (Michael Weston) te hebben bedankt voor het feit dat Engeland compensatie heeft betaald aan Australische Aboriginals, antwoorde Weston dat ondergrondse kernproeven, in tegenstelling tot bovengrondse, veilig waren (!). Verder had men begrip voor de Chinese en Franse proeven, immers Engeland wil ook nog altijd 2 tot 3 proeven doen, wat niet meer kan in de Nevada woestijn. Verder werd er gesteggeld over proeven nemen voor de "veiligheid" van kernwapens.

Kernwapenwedloop.

Op vrijdag werd de kernwapenwedloop nog eens dunnetjes overgedaan in Geneve. Onder de toezienende ogen van zo'n 1000 supporters renden de deelnemers door de straten van Geneve en lieten voor elk van de 1937 kernproeven tekens achter. Hun einddoel was de wereldbol op het gebied van de Verenigde Naties. De Zwitserse politie bleek zeer succesvol in het stoppen van de kernwapenwedloop. De deelnemers, de VS, Rusland, Frankrijk, Engeland, China, Irak, Israël, Zuid Afrika, India, Pakistan en de Maffia wilden over het hek klimmen dat hen scheidde van de

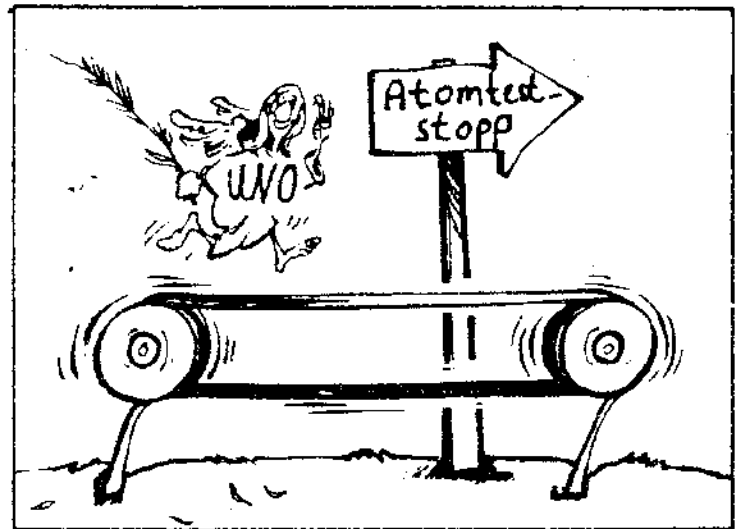
wereldbol. Alleen de VS, Uwe Painke, kwam over het hek en werd meteen weer buiten gezet door 6 politie mensen. De anderen kwamen niet verder. De bom die door Frankrijk op het gebied van de Verenigde Naties werd geworpen werd, met nog grotere overtuiging, terug geworpen! Uiteindelijk zorgde een grote vredesduif ervoor dat alle landen hun kernwapens weg deden.

Boycot

Het International Peace Bureau heeft opgeroepen tot een boycot van Franse produkten. Greenpeace is bezorgt over zo'n boycot en vreest dat alleen de Franse kleine middenstand zal worden getroffen. Het is het overwegen waard om na te denken over boycot acties tegen bedrijven die bij kernwapenproductie betrokken zijn en op welke produkten van deze bedrijven de boycot te richten. Grote generationaliseerde bedrijven zijn b.v. Air France, Renault, Citroen en Cogema. Hoewel de deelnemers niet openlijk een boycot aanbevolen werd er weidegelyk op Franse produkten gelet!

Workshops.

Gedurende de week werden diverse workshops gegeven door o.a. Rebecca Johnson, zij volgt de

onderhandelingen voor een kernproeven verbod, Erkin Alptekin (Xingjiang, China), John Doone (Tahiti) en Solange Fernex (Franse groenen).

Dirk Jan Dullemond

Bron: "Week of Action in Geneva 1995 against Nuclear Testing", Report 1,2,3, greenet; "Europäische Friedensorganisationen reagieren auf teststopkrise", e-mail van J. Hoszbach (ATSK)

WILLEN MEN NOG WEL EEN CTBT?

De sfeer bij de onderhandelingen in de Geneefse Ontwapeningsonderhandelingen (CD) is behoorlijk negatief en vijandig. Met het eind van de huidige sessie in zicht, heeft de CD nog geen agenda voor 1995 (...). De enige werkzaamheden (als je daarvan kunt spreken) worden binnen de commissie voor een Algemeen Verbod op Kernproeven (CTBT) verricht. Maar dit werk heeft veel te lijden van de NPV-verlengingsconferentie en de frustraties opgeroepen door de acties van China, Frankrijk en de Verenigde Staten (VS). Ook Groot Brittannië (GB) weigert verdere proeven in Nevada uit te sluiten en erkent het recht van Frankrijk in deze zaken haar eigen beslissingen te nemen. Als de onderhandelingen zich in dit tempo voortslepen moet worden gevreesd dat ook in Rusland, onderdruk van het Russisch wapenestablishment, kernproeven zullen worden gehouden.

In de VS is de discussie over een 500 ton drempel tijdelijk gesmoord en president Clinton kondigt zelfs aan voor een 0 ton drempel te gaan. Tegelijkertijd houdt hij zich het recht voor toch nog een paar tests te doen. Daarnaast heeft het initiatief van Clinton een zwart randje, met voortvarendheid worden de diverse

laboratoriumprogrammas op het gebied van onderzoek aan kernwapens opgebouwd en wil Clinton een uitweg uit een eventueel CTBT hebben in het geval van "boven nationale" belangen. De Fransen beweren met de grootst mogelijke terughoudendheid te werken, argument daarvoor is dat ze

aangekondigd hebben om hoeveel kernproeven het gaat....

De niet gebonden landen (NAM) zijn onderling verdeeld. Hun beste koers, bij de onderhandelingen, zou een alliantie zijn waarbij zowel Australië als Japan de motor zouden zijn, maar ook hier wordt politiek gemanoeuvereerd. Een mogelijke herhaling van het fiasco voor de NPV conferentie ligt in het verschiet. De NAM schiet op dit moment duidelijk tekort in een duidelijke positie, eentje die er toe zou kunnen leiden dat er een bredere coalitie zou ontstaan voor een CTBT. Australië doet op dit moment het meest, dit land heeft echter geen belangrijke posities binnen de CD en is meer verwickeld in een strijd met Frankrijk, wat hun acties minder effectief maakt.

Conclusie is dat een CTBT in gevaar is. Zeker is dat in 1995 er geen CTBT wordt afgesloten, ook september 1996 is verre van zeker. De onderhandelingen in 1995 hebben nagenoeg geen voortgang laten zien, grotendeels door onwil van de kernwapenstaten en de niet gebonden landen. Veel van de onderwerpen voor een CTBT zijn meer politiek dan technisch van aard, en het ontbreekt op dit moment gewoon aan politieke wil.

De reacties op het besluit van

Frankrijk zijn negatiever geweest dan de Fransen hebben ingeschat, Frankrijk zal echter niet te stoppen zijn tenzij er een boycot als bij de Brentspar wordt in gesteld. De Fransen zijn in ieder geval niet te stoppen door afwijzende reacties in de CD. Als de Franse kernproeven doorgaan, is het aannemelijk dat de NAM de onderhandelingen niet serieus nemen. De Chinezen zullen in de Franse luwte gewoon verder gaan en het is te verwachten dat een debat binnen Russische kringen de Russische onderhandelingsdelegatie zal verlammen.

Het enige land dat nog enigszins serieus naar een CTBT streeft is de VS. Wil Clinton nog enige invloed hebben dan is het van belang voor de VS om een concept verdrag voor het eind van dit jaar te hebben en voor te leggen aan de Algemene Vergadering van de VN. De prijs die Frankrijk en China zouden kunnen betalen voor hun voortgaan met testen, is een 0 ton drempel of tenminste een zeer lage drempel. Al met al zou dit een "CTBT" worden waar niet de belofte van uitgaat dat kernwapens de wereld uit geholpen worden.

Dirk Jan Dullemond

Bron: Rebecca Johnson, Acronym rapport 36, 37

VOORTGANG VAN HET WORLD COURT PROJECT

Het Internationaal Gerechtshof in Den Haag buigt zich nog altijd over de vragen die gesteld zijn door de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO) en de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN) m.b.t. de legaliteit van kernwapens. Deze vragen beginnen steeds belangrijker te worden na de onbepaalde verlenging van het NPV en het omgaan met die verlenging door China en Frankrijk. Ook wordt uit Geneve gemeld dat de onderhandelingen over een Algeheel verbod op Kernproeven nagenoeg vast zitten.

De vraag van de WHO beperkte zich tot het vragen van en advies uitspraak over het gebruik van kernwapens, de AVVN stelde de zelfde vraag met als toevoeging de dreiging met kernwapens. Tot 20 september hebben landen de mogelijkheid om schriftelijk te reageren. Het Gerechtshof heeft 30 oktober aangewezen als begin van de mondelinge toelichtingen, en voor het doen van verdere verklaringen. De beide

aanvragen (van WHO en AVVN) worden tegelijk behandeld, voor zover bekend betekent dat echter niet dat beide aanvragen bij elkaar zijn gevoegd.

Waarschijnlijk wordt in Den Haag een WCP seminar georganiseerd op 4 en 5 november. Meer informatie daarover is te verkrijgen bij IALANA.

Bron: IPB News July 1995, IALANA newsletter No. 10 1995

WIE VERRE REIZEN MAAKT HEEFT VEEL VERHALEN

Een verslag van de internationale aktieweek tegen de bouw van de kerncentrales in Temelin, Tsjechië, een cultuurshock. Wandelaars van de internationale voettocht, tegen kernenergie en kernwapens, van Brussel naar Moskou hadden in mei vanaf Praag een week nodig om het Zuid-Boheemse dorp Temelin te bereiken. Zij popelden dan ook van ongeduld en geestdrift om de bouw te verstoren. Ze verrichtten enkele symbolische handelingen, klommen met een spandoek in een schoorsteen en lieten onder toezicht van meer of minder bloeddorstige geuniformeerden een groot schilderij achter. Dit leverde publiciteit in overvloed, maar van een oponthoud in de bouw was geen sprake.

De Tsjechische milieubeweging, Hnutí Duha, spaarde de eigen energie liever tot juli, dan zou er een week lang een totale blokkade van alle toegangspoorten zijn. Zij nodigden dan ook uit om in juli terug te komen voor deze massale directe geweldloze actie. Een handboek van vorig jaar toont aan dat de strategie met basisgroepen, zoals in de zeventiger en tachtiger jaren in Seabrook (V.S.) en Dodewaard gebruikt, nog steeds aanhang heeft.

Aangezien de voltooiing/stopzetting van Temelin vrijwel doorslaggevend zal zijn voor de toekomst van kernenergie in Oost-Europa en daarmee ook voor de atoomindustrie in het Westen, besloot een groep Nederlanders lichamelijk en geestig in juli hun solidariteit te tonen.

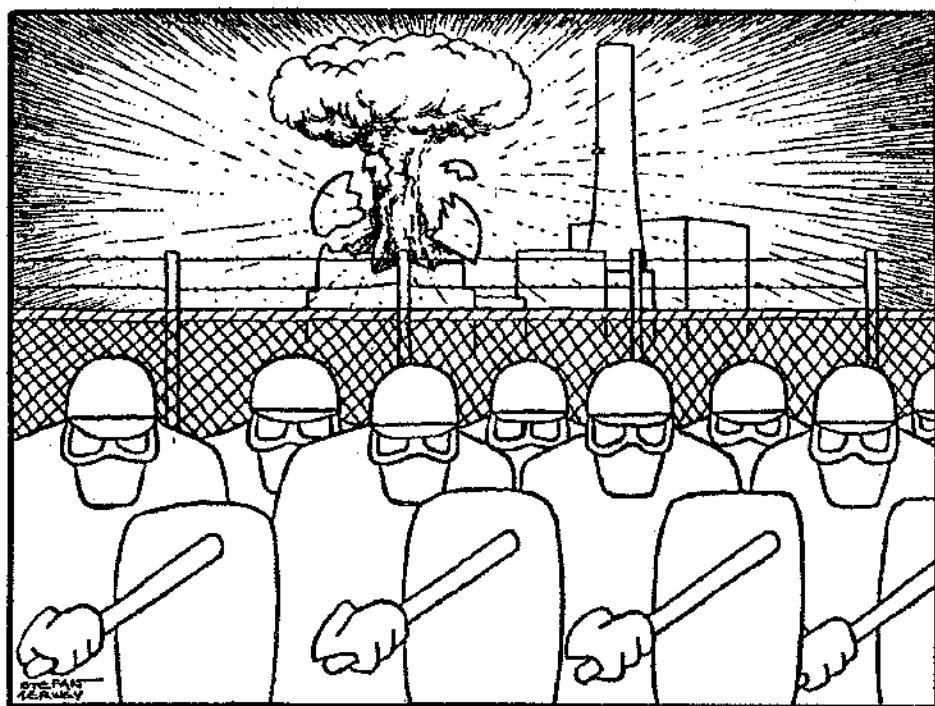
Na een 'proletarische' treinreis van 2 dagen (in Duitsland kun je met een Wochenendfahrkarte bijna voor nopp reizen), lukte het ons vlot vanaf het piepkleine stationnetje van Temelin de in spiegelbeeld beschreven route naar de voor overnachting bestemde kolchoz in een naburig dorpje te vinden. Het bevreesde ons dat herkenbare mede-activistes zonder groeten passeerden. We waren blijkbaar incognito met onze geverfde kapsels en met metaal behangen schedels. Ook een Tsjechisch T-shirt met het bekende WISE-zonnetje -atomová energie? ne dekuji- was geen visitekaartje. Aangekomen op de boerencoöperatie bleek dat we het aantal collega deelnemers overschat hadden: inplaats van duizend waren er ongeveer veertig mensen van 13 nationaliteiten om 12 poorten een week lang dag en nacht te blokkeren. Al snel werden we uit de droom geholpen. Terwijl het grootste deel van het reisgezelschap zich in de Moldau verfriste, gaf een officiële

ontvangst-ceremoniemeester, uitleg: de blokkade was uitgesteld tot september, voor juli stond er een toneelstuk op het programma. We moesten de regels van het kamp (vooral verboden) ondertekenen en onze personalia, zoals paspoortnummer, ter beschikking stellen voor de archieven. Hoewel ik een geweldloos geheelonthouder ben en met de tijd mee ga met het respecteren van vreemde culturen, besloot ik protest tegen deze registratie aan te tekenen. Bij een aantal reisgenoten viel het alcohol- en tabaksverbod in verkeerde aarde. Wie piro en teer door d'adren vloeit moet je niet een droge leefstijl gebieden, dan zoek je conflicten. Het wederzijds wantrouwen begon te kiemen.

We hadden echter een gemeenschappelijk doel: het stoppen van de kerncentrales in Temelin, er was dus hoop. In het Tsjechisch-talige straattheater was voor ons geen rol weggelegd, het was al voorbereid. Daarnaast vertrok er iedere ochtend een isolatiebrigade van 4 personen om huizen in de omgeving met energiebesparing te verblijden. De filosofie hierachter is dat isolatie van alle Tsjechische huizen kernenergie overbodig maakt. Een briljant idee, want de atoomstroom uit Temelin is voor een belangrijk deel bestemd voor export naar het Westen (ons moderne kolonialisme: zij de gevaren, wij het profijt. Helaas kent straling geen grenzen...).

Omdat iedere ochtend na het ontwaken het oog meteen op de horizonvullende kerncentrale viel, ontstond er de behoefte om naast deze positieve actie toch ook een ander geluid te laten horen. Voordat we hierover echter plannen konden maken moest er eerst overeenstemming komen over een

politiek correcte rolverdeling tussen mannen en vrouwen. Tijdens de vergaderingen, met aan het eind van de week meer dan honderd deelnemers, hielden de Tsjechische vrouwen hun mond. De centrale organisatie bestond uit 6 regelneven, na een dag verhitte discussie kregen we een lezing over de Hnuti Duha ideologie. Omverwerping van de staat, terug naar het platteland, organiseren in kleine dorpsgemeenschappen met ieder een eigen ideologie, als de jouwe niet past bij het dorp waar je woont dan zoek je maar een ander dorp dat beter bij je past. Toen ik dit aanhoorde dwaalde mijn gedachten naar Cambodja, ik heb deze geweldlozen 1000X liever. De volgende lezing

behelsde de visie van progressief Tsjechië op het feminisme. Een vrouw van de Moeders van Praag legde uit dat feminisme en vrouwenemancipatie onder de communistische staat misbruikt zijn om macht te krijgen over de totale opvoeding. Deelname aan de arbeidsmarkt betekende voor vrouwen een dubbele belasting. Als terugslag willen veel vrouwen nu zelf de opvoeding ter hand nemen en stellen ze hun verzorgende rol en het gezinsleven als levensdoel centraal. Homoseksualiteit hoort niet, volg het voorbeeld van de natuur.

Omdat de communicatie tussen de regelneven en de meeste deelnemers

haperde lukte het toch nog op een avond een schilderaktie met een afleidende lawaaidemo te houden bij de centrale. De akties trokken nauwelijks aandacht, de dienstdoende agenten aan de poort hadden het voiste vertrouwen dat de wet niet overtreden zou worden. Om toch de 140 man tellende, op het bouwterrein gelegde, oproerpolitie uit hun bed te krijgen, splitsten we ons plotseling in groepjes van twee voor wandelingen langs het hek. Tot mijn verbazing was er na enkele honderden meters helemaal geen afrastering meer. Ook gaten in het wel aanwezige hekwerk duiden erop dat er veel ruimte is voor inofficieel bezoek. Geen wonder dat de bouw maar niet vloten wil als iedereen

al 10 jaar hier bouw materiaal kan halen. Na een uur wandelen over het bouwterrein besloten wij alarm te slaan, anders krijg je ze nooit wakker. Een snerpand fluitspel leidde na 20 minuten tot arrestatie.

Een ander geweldlozeaktie werd, wegens een verbod van de aktieleiding (in de wandelgangen politburo genoemd), afgelast. Ongeveer 40 mensen wilden in het stadje, waar het Amerikaanse bouw personeel van de firma Westinghouse vertoeft, informatie over deze firma publiek maken. De bewoners

zouden naar een feestmaal kunnen komen, een tentoonstelling over alternatieve energie bewonderen en kennis nemen van wat voor gevaren vorige Westinghouse bouwsels met zich meebrengen. Helaas het centrale gezag vond dat deze aktie publiciteit zou afpikken van het toneel-stuk in Praag, 200 kilometer verderop.

Eén Tsjech, die de volgende ochtend tegenover een Oostenrijker zijn misnoegen uitte en zei dat je met theater alleen geen centrale sluit, werd als provocateur uit het kamp verwijderd. Het feit dat buitenlanders een afwijkende mening hebben, daar valt mee te leven, maar dat hij als Tsjech

twijfelde aan de Hnuti Duha strategie, dat riekt naar anarchisme en anarchisten zijn ongewenst. Dit leverde weer een stevige discussie op. Behalve discussiëren mochten we eigenlijk niets.

Hoewel ik deze week liever frambozen en kersen geplukt had op een plek zonder kerncentrale, was de reis

leerzaam. Mensen worden sterk gevormd door de samenleving waar ze in groot worden. Dit was me als atheïst al eens opgevallen toen ik een bijbel uit de bibliotheek las, maar ook in Tsjechië zag ik dat het opzij zetten van het communisme, niet een grotere vrijheid en creativiteit voor het individu met zich mee hoeft te brengen.

Geert

LAST RESORT

De 50 jarige herdenking van de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki hebben we weer gehad, compleet met het verhaal van hoe die atoombommen toch zoveel mensenlevens bespaard hebben. Als je alle doode Japanners niet als mensen meerekent dan klopt die stelling wel. De Amerikaanse president Truman beweerde dat de atoombommen de levens van een kwart miljoen mannen gered heeft, in 1955 maakte hij daar een half miljoen van en later zelfs een héél miljoen. Volgens het geheime krijgsplan voor de invasie van Japan (operation Olympic) werd er rekening gehouden met een verlies van minder dan 20.000 soldaten levens.

Dat de beslissing om de atoombom te gebruiken meer gemotiveerd was als toekomstgericht machtsvertoon dan als last Resort (uiterst toevluchtmiddel) om de oorlog te beëindigen, blijkt wel uit generaal Eisenhower's standpunt in de defensievergaderingen. Volgens generaal Omar Bradley was Eisenhower als enige topmilitair tegen het gebruik van de atoombom: "completely unnecessary".

Ironisch genoeg werd het toen juist Eisenhower's taak om de gemoederen te bedaren toen de gruwelen van Hiroshima en Nagasaki doordrongen tot het bewustzijn van het Amerikaanse volk in de herfst van 1945. Eisenhower beloofde dat de V.S. "nooit als eerste met atoombommen aan zou vallen". Jarenlang werd aangenomen dat Eisenhower het officiële militaire beleid van de V.S. verkondigde, maar niets was minder waar. Want terwijl Eisenhower het volk geruststelde, werd in het Pentagon al erg hard gewerkt aan TOTALITY, een krijgsplan voor "all-out" oorlog met de toenmalige bondgenoot, de Soviet Unie.

Dit plan ging uit van 2 mogelijkheden om atoombommen te gebruiken:

- 1 als wraakactie op vermeende Soviet agressie.
- 2 als verrassingsaanval in een "preventieve oorlog".

Die verrassing zou dan 20 steden van de kaart vegen: Moskou, Gorki, Kvibyshev, Sverdlovak, Novosibirsk, Omsk, Saratov, Kazan, Leningrad, Baku, Tashkent, Chelyabinsk, Nizhni, Tagil, Magnitogorsk, Molotov, Tbilisi, Stalinsk, Grozny, Irkutsjk en Jaroslav. Twintig atoombommen, terwijl er opdat moment maar 2 in voorraad waren. Maar dat wisten de krijgsplannetjesmakers niet, de atoombom was zo geheim dat ze zelfs niet wisten wie het wél wist. Omdat niemand het tegensprak, maakten ze daar in het daarop volgende krijgsplan (PINCHER, 1946) maar 50 bommen van. Zelfs de president van de V.S. wist niet hoeveel het er waren. Ondanks het feit dat hij de Soviet Unie al met een kernoorlog bedreigd had (zie vorige KernInfo), kwam Truman er pas in 1947 achter dat met een dozijn bommen in voorraad, een krijgsplan om 50 steden te verwoesten nauwelijks haalbaar was.

De atoombommen van toen waren ook niet echt wat je noemt gebruiksklaar. Zo'n 39 man hadden 2 dagen nodig om 'm in elkaar te zetten, de batterijen moesten 48 uur opladen en de polonium neutronenstarter had een halfwaardetijd van 138 dagen. Het waren onhandige, grote joekels en omdat de kernwapenlaboratoria ook niet wisten wat ze er mee moesten, werden ze maar bij de Amerikaanse goudvoorraad in Fort Knox bewaard.

Behalve dat het plan PINCHER qua omvang niet haalbaar was, riep het ook weerstand op in de meest onverwachte kringen - bij generalen en admiralen die in opstand kwamen (in het geheim natuurlijk)- daarover een volgende keer.

Paulien Geitenbeek

Bronnen: J. Bradley, "World War II: Strategics, Tactics and weapons", Crescent NY, 1982; O. Bradley, "A

generals life", Simon & Schuster, NY, 1983; M. Kaku/D. Axelrod, "To win a Nuclear War", South End Press, Boston, 1987; JIC 329, "Strategic Vulnerability of the USSR to a limited Air Attack", Top Secret, Nov 1945; file ABC 336 Russia (Aug '45) OPD, JCS, "tentative Overall strategic Concept and Estimate of Initial Operations, short title: PINCHER", Top Secret; "enclosure B, Estimate of Operatios", USSR Series (4-2-46), Sec 2 JCS.

Demonstratie tegen Franse Kernproeven.

Zaterdag 30 september 1995,

13:00, Dam, Amsterdam

Informatie: adhoc comité Stopatoomproeven Moruroa, Nieuwe Keizersgracht 61, 1018 VD Amsterdam. Telefoon: 020-6232535 of 030 544276, fax 020-6260796.

Gebruik onderstaande bon voor een abonnement op KERNINFO.
Stel het niet uit, doe het nu!

Naam:

Adres:

Postcode en Plaats:

wil een abonnement op KERNINFO en zal daartoe jaarlijks f 20,- overmaken op girorekening 591 24 20, tnv VRIENDEN VAN EPP'92 te Eindhoven, o/v abo KERNINFO.

Insturen aan:

EPP'92,
A Sniederslaan 14
5615 GE EINDHOVEN

handtekening